

A fogorvosi beavatkozások kockázatainak kommunikációja

- Balogh Ágnes Emese - Dentissa Kft, Budapest
- Pilling János - Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet, Budapest

Siklós, 2019. november 7.

A fogorvosi beavatkozások kockázatainak kommunikációja

Előfordul, hogy a páciensünk

- vonakodik a javasolt diagnosztikai eljárástól, pl.: rtg felvételtől a **sugárterhelés kockázata** miatt
„ Ha a sugárzás nem veszélyes, akkor maga miért megy ki közben? „

- nem fogadja el az általunk javasolt kezelést,

- a fogkőeltávolítást, a **vérzés kockázata** miatt
- bölcsességfog eltávolítását az **idegsérülés kockázata** miatt
- ragasztott fogszabályozó felhelyezését a **gyökérfelszívódás kockázata** miatt
- súlyos fog gyulladásnál az antibiotikumot, a **gyógyszer szedés kockázata** miatt

A fogorvosi beavatkozások kockázatainak kommunikációja

□ A szakirodalomban

- Pilling János (2018): **Kommunikáció a kezelések kockázatáról**, Orvosi kommunikáció a gyakorlatban, Medicina Könyvkiadó, 77-86.
- Gyócsi A., Kolarovszki B., Frank D. (2016): **Lehetséges mellékhatások a fogszabályozó kezelések kapcsán** Fszle 109 (4), 111–148, 2016.
- Koula Asimakopoulou, BSc (Hons), PhD Graham Rhodes BDS, LLM (2016): **Risk communication in the dental practice** British Dental Journal, 220(2), 77-80.

A fogorvosi beavatkozások kockázatainak kommunikációja

- Mi a kockázati kommunikáció?
- **Interaktív beszélgetés** a fogorvos és a páciens között, melyben
- tájékoztatjuk a pácienset
 - a beavatkozás előnyeiről és kockázatairól,
 - a kockázatok csökkentésének lehetőségeiről
 - a kezelés elmaradásának kockázatairól
- segítjük a pácienset az elhangzottak megértésében,
 - az aggodalmainak megfogalmazásában és
 - reagálunk rájuk, hogy eloszlassuk a félelmeit.

Hogyan érzékeljük a különböző kockázatokat?

- Minden ember minden nap számos egészségügyi kockázattal él együtt
 - környezeti, baleseti, foglalkozási, egészségtelen életmódból adódó, stb.

- Kockázat **objektív** mértéke

- Kockázat **szubjektív** megítélése között *jelentős különbség lehet!*

Mindennapi megszokott életvitelünk kockázatait könnyen elbagatellizáljuk

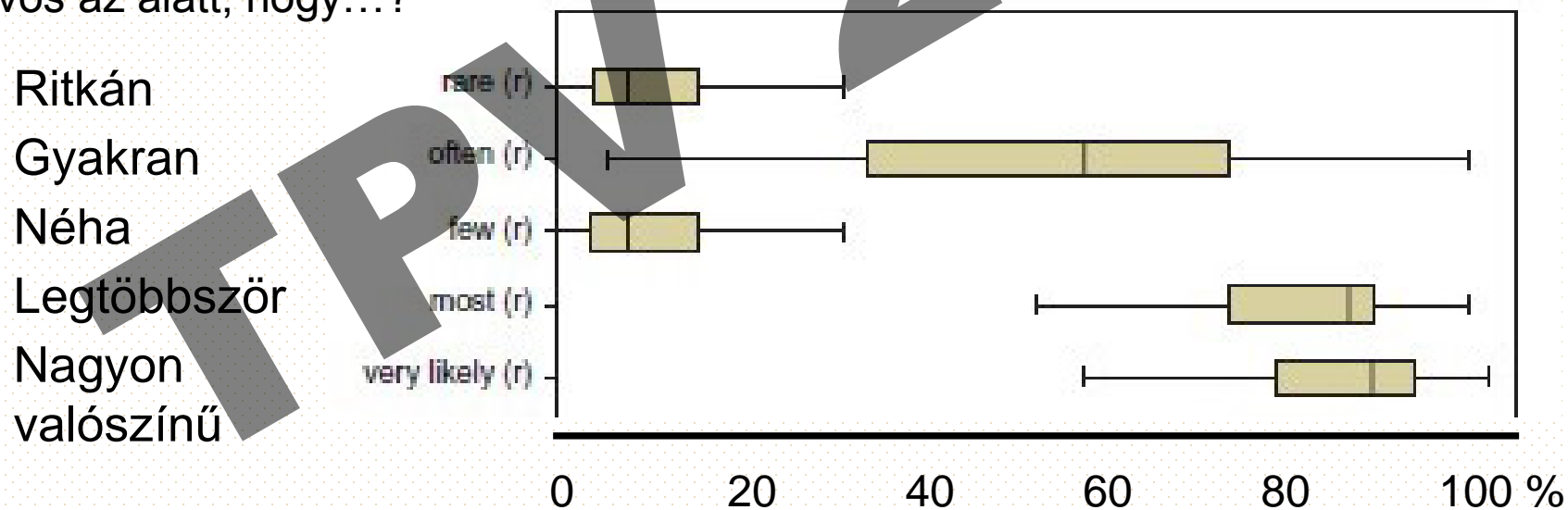
Ismeretlen, külső beavatkozás kockázatai felnagyítódnak,
főleg ha úgy érezzük, hogy nincs felette kontroll lehetőségünk!

Milyen módszerek segítik a kockázatok reális értékelését?

A kockázat mértékének jellemzése szóbeli skálával:

„**Gyakran** fokozódik a fogszuvasodási hajlam a beragasztott készülék viselési ideje alatt.
Néha kisebb vagy közepes mértékű gyökérfelszívódás is létrejöhet.”

Mit ért az orvos az alatt, hogy...?

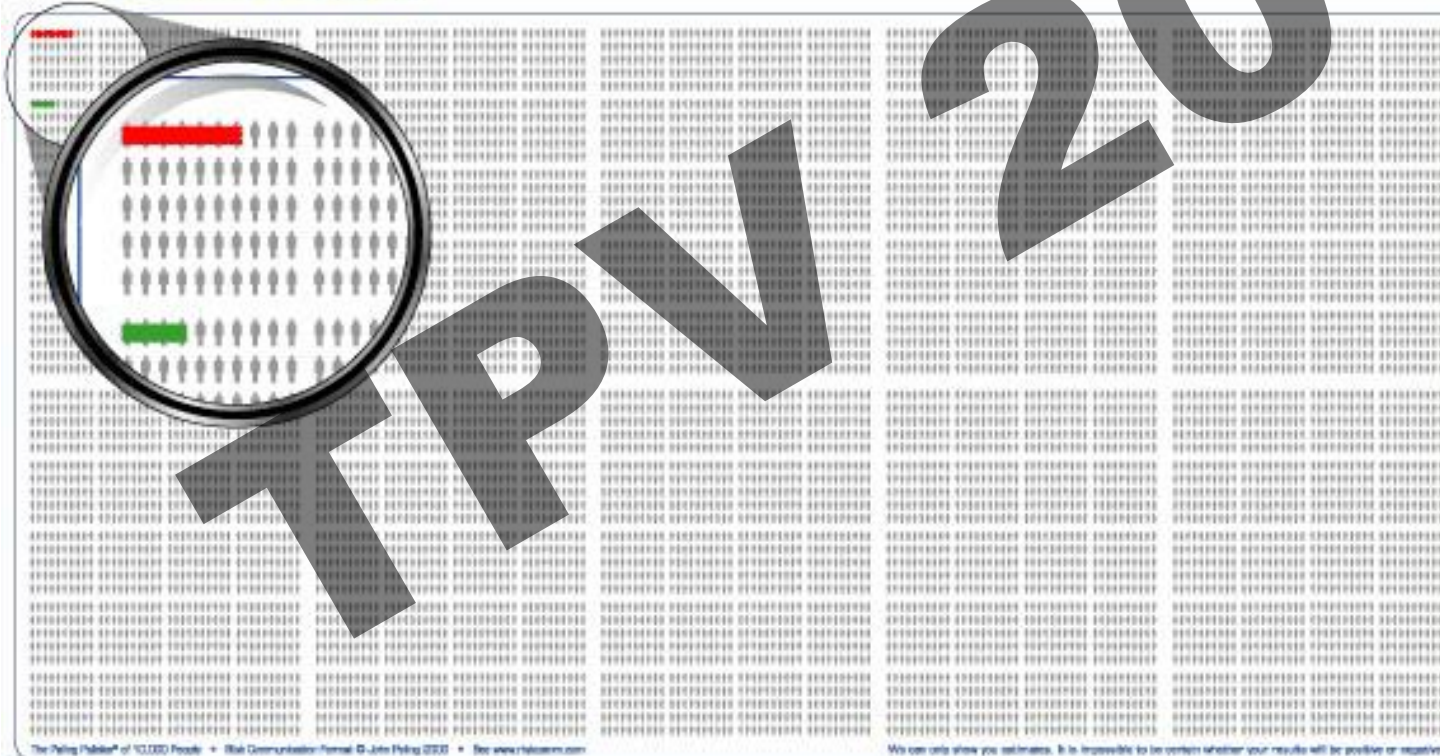
A kockázat mértékének standardizálása és számszerűsítése:

MedDRA kategóriák

- **Nagyon gyakori:** $> 10\%$ **10 :100-ból**
beragasztott fogszabályzót viselőknél plakk okozta gingivitis 58,72%
- **Gyakori:** $1\% < 10\%$ **1-10 : 100**
súlyos külső gyökér felszívódás kockázata 1-5 %
- **Nem gyakori:** $0.1\% < 1\%$ **0.1-1:100**
- **Ritka:** $0.01\% < 0.1\%$ **0.001-0.1: 100** **1 < 10: 10 000**
- **Nagyon ritka:** $0.01\% < 0.001\%$ **0.0001- 0.001:100** **< 1: 10 000**

A kockázat mértékének látványossá tétele vizuálisan

Ten Thousand People - pictures to help you see your odds

7: 10.000

MedRa kategória: RITKA

Hétköznapi kockázati analógia

Súlyosabb külső gyökér felszívódás kockázata: 1-5 %, „gyakori” kockázat

Analóg példa: Hasonló mértékű kockázat, mint orvosi ellátást igénylő balesetet szenvedni a saját lakásunkban (2,5 %)

Rtg sugárzás mértéke:

fogászati rtg készítésénél: 5-20 μSv

Analóg példa: természetes háttér sugárzás

- Siklós 0,106 $\mu\text{S/h}$ - 2,5 $\mu\text{S/nap}$

- Kellemes hosszúhétvégés kirándulás Siklós környékén

A fogorvosi beavatkozások kockázatainak kommunikációja

- Interaktív beszélgetés során
 - a standardizált szóbeli skálával
 - számszerűsítve
 - természetes gyakorisággal összevetve
 - vizualizálva
 - hétköznapi kockázati analógiákat példaként hozva
- segítjük, a pácienseket, hogy
 - jobban megértsék,
 - ismerősebbnek, kontrollálhatóbbnak, kevésbé félelmetesnek érezzék,
 - reálisabban értékeljék a beavatkozások kockázatát,
 - könnyebben mérlegelni tudják a kezelés előnyeit és kockázatait
- Ezzel az együttműködőbbé váló páciens, a végén mi munkánkat könnyíti!